Memo

009889660

gemeente Weststellingwerf

Aan:	raad
Van:	College van B&W
Datum:	10 november 2020
Onderwerp:	Toedeling beheer en onderhoud oevers Friese vaarwegen
Bijlage memo:	0
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

Inleiding
Provinciale Staten gaat het beheer en onderhoud van de oevers Friese vaarwegen toedelen. Een eerste behandeling van dit dossier staat geagendeerd voor december 2020, waarbij de bestuurlijke standpunten van gemeenten en Wetterskip input vormen voor Gedeputeerde Staten om tot een voorstel richting Provinciale Staten te komen.

Op grond van de Waterwet (2009) kunnen Provinciale Staten (PS) vaarwegen en vaarwegbeheerders aanwijzen.
Op 21 mei 2014 hebben PS op basis van een ambtelijk voorstel van waterschap, gemeenten en provincie vaarwegbeheerders aangewezen voor het natte deel van de Friese vaarwegen.
Er is toen géén besluit genomen over het beheer en onderhoud van de oevers langs vaarwegen.
Dit vanwege de complexiteit en financiële middelen die gemoeid zijn met het oeverbeheer. Wel is besloten de situatie zoals deze was (voor 2014), in stand te houden totdat er nieuwe afspraken zijn gemaakt over het oeverbeheer.

Scope van de uitwerking
De scope van de uitwerking betreft alle Friese vaarwegen conform de Vaarwegenverordening Fryslân (VVF), exclusief de Friese meren en de Rijksvaarweg Lemmer-Delfzijl. De lengte vaarwegen exclusief meren en de Rijksvaarweg bedraagt circa 881 km. De lengte oevers is daarmee 881 kilometer x 2 = 1.762 kilometer. Van deze 1.762 kilometer ligt slechts 21% onomstotelijk vast wie het onderhoud moet doen. Voor de 71% waar dat niet bekend is, moet als er werkzaamheden moeten worden uitgevoerd aan de oeverbescherming, afspraken worden gemaakt tussen verschillende partijen over de uitvoering en de financiering. Dit overleg kost veel tijd en leidt ook nog wel een tot frustraties onderling.
Het betreft hier zowel de beroepsvaarwegen als de recreatieve vaarwegen. Voor de recreatieve vaarwegen zijn de klassen Azm (grote zeewaardige boten) tot en met F (sloepen) beschouwd. Een deel van recreatieve vaarwegen valt samen met de beroepsvaarwegen.

In de huidige situatie hebben wij 2,2 kilometer oever van de Friese vaarwegen in beheer en onderhoud.

Varianten
Provinciale Staten hebben op 25 april 2018 besloten vier varianten nader te willen uitwerken. Deze nadere uitwerking bestaat uit:
- Een toedeling van het volledige areaal oevers binnen de scope (1.762 kilometer)voor alle varianten.
- Een overzicht van de totale kosten voor het oeverbeheer van de Friese vaarwegen en verdeling van de kosten per partij.

Deze vier varianten zijn:
- Variant 1 - Huidige situatie vastleggen;
- Variant 2 - Huidige situatie met een plus (meer logische herverdeling van het huidige areaal);
- Variant 3 - Functionele benadering waarbij de functies en belangen bij oeverconstructies leidend zijn voor de toedeling;
- Variant 4 - Vaarwegbeheerder = oeverbeheerder, waarbij de toedeling van het vaarbakbeheer uit 2014 leidend is.

Bij de uitwerking van de vier varianten is door de Stuurgroep OV geconstateerd dat geen van deze varianten op voorhand een bevredigende oplossing biedt. Ze bevatten alle vier goede en minder goede elementen.
Om tot een oplossing te komen heeft de Stuurgroep OV ingestemd met het uitwerken van een vijfde variant.

Variant 5 - Praktische functionele benadering:
Bij deze variant wordt uitgegaan van een praktische functionele benadering. Hierbij wordt gestart met het toedelen van dat deel van de oevers waarover overeenstemming bestaat tussen de overheden over de toewijzing van het beheer en onderhoud aan één partij.
Wat dan overblijft is het deel van de oevers waar twee partijen een belang hebben. Hierover zullen afspraken moeten worden gemaakt over wie daar het onderhoud uitvoert en over de verdeling van de kosten.

Collegeadvies
Wij hebben de Stuurgroep OV geadviseerd om bij de toedeling uit te gaan van variant 5, een praktische functionele benadering (de voorkeursvariant).
Voor deze variant is een beslisboom opgesteld. Deze start met het toedelen van dat deel van de oevers waarover overeenstemming bestaat tussen de overheden over de toewijzing van het beheer en onderhoud aan één partij.
Wat dan overblijft is het deel van de oevers waar twee partijen een belang hebben. Hierover zullen afspraken moeten worden gemaakt over wie daar het onderhoud uitvoert en over de verdeling van de kosten. Een bijdrage uit het Oeverfonds zou dan mogelijk zijn.

Voorlopige toedeling aan Weststellingwerf volgens variant 5
In de gemeente Weststellingwerf liggen conform de VVF de volgende recreatieve vaarwegen:
- de Linde;
- de Tjonger;
- Van Helomavaart;
- de Schipsloot.

Aan de hand van een bureauonderzoek krijgt de gemeente conform variant 5 per categorie voorlopig de volgende lengte oevers toegedeeld:

Categorie A	0,60	km	Beheer en onderhoud volledig bij gemeente
Categorie B	0,85	km	Beheer en onderhoud bij gemeente en andere overheid
Categorie C	1,35	km	Beheer en onderhoud volledig bij gemeente
Categorie D	0,00	km	
Totaal	**2,80**	**km**	

Hieronder vallen ook de oevers van het eiland nabij de Driewegsluis. De oevers vallen binnen categorie C.

De definitieve lengten volgen na de uitwerken in een definitieve kaart per gemeente. Deze uitwerking zal in 2021 uitgevoerd worden. De praktische uitwerking zonder versnippering van de oevers zal dan worden vastgelegd in de legger en de beheers registers. Dan zal pas duidelijk zijn wat de exacte lengte is van de oevers die toegedeeld wordt aan de gemeente.

In de huidige situatie heeft de gemeente totaal 2,2 kilometer oever van de Friese vaarwegen in beheer en onderhoud.

Financiën
Voor de uitvoering van het beheer en onderhoud van oevers is in de begroting geen specifiek bedrag opgenomen. De kosten voor het eventueel herstel van oevers wordt betaald uit verschillende budgetten, namelijk het budget voor wegen, uit het budget voor bruggen en duikers of uit het budget economische havens en vaarwegen.

Communicatie
Alle communicatie over de toedeling loopt via de provincie.